

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 23.

V Ljubljani, 4. decembra 1890.

Letnik III.

Vabilo na naročbo.

Leto se bliža svojemu koncu, le še enkrat obiše „Domoljub“ svoje naročnike in nastopilo bo že novo leto. Zato povabimo že danes svoje naročnike, da naj kmalu ponové svojo naročnino. Pri tem želimo:

1. da vsi naročniki zvesti ostanejo „Domoljubu“;
2. da vsak naročnik pridobi vsaj še enega novega naročnika;
3. da naročniki iz posameznih vasij ali far list skupno naročijo, skupno denar pošljejo in tudi ako je mogoče skupno list prejemajo.

Ob tej priliki izrečemo iskreno zahvalo vsem naklonjenim podpornikom lista ter jih prosimo, naj mu tudi v prihodnje ostanejo prijazni. — Vzlasti zahvalimo gospode duhovne, ki so posebno veliko pripomogli, da se je list razširil; upamo, da se bode vsled raznih sklepov dekanijških konferenc vzlasti po Kranjskem z novim letom še veliko bolj razširil. Prosili bi gg. duhovne, učitelje in druge izobražence, naj gredó pri naročevanju lista priprostim ljudem na roko, da jim list pokažejo, priporočajo, da jim morda nakaznico za pošiljatev denarja napišejo. Mnogo dobivamo pisem, kjer se samo poroča, da bi se ta ali oni rad naročil, pa ne vé kje in kako; prepričali smo se tudi pogosto iz pisem priprostim ljudij, da si list radi naročajo, le ako jih kdo nanj opomni.

Upamo, da je „Domoljub“ v preteklih treh letih vestno spolnoval stavljenó si nalogo. Da bi bilo marsikaj še želeti, to urednik „Domoljubov“ sam najbolj čuti; gotovo pa je, da kolikor bo imel list več naročnikov, toliko bo skušal tudi popolnejši biti.

„Domoljub“ si je stavil kot svojo nalogo, da hrani, utrjuje in razširja med našim narodom katoliško, slovensko in gospodarsko zavednost, da pojasnjuje ljudem naj-novejše dogodke in da svoje bralce podučuje in kratkočasi.

Namen našemu listu je braniti pred napadi tujih in domačih nasprotnikov vero katoliško in besedo materino, potegovati se vzlasti za kmeta, obrtnika in roko-delca, katerega hočejo dandanes kar vtopiti v groznih davkih.

Ker se pri tem „Domoljub“ ne ozira ne na desno ne na levo, zato se ni čuditi, da ima tudi svoje nasprotnike, ki bi ga najraje vtopili v žlici vode. Tega, hvala Bogu, ne bodo dosegli, ker „Domoljub“ se razširja od leta do leta, dobiva vedno več naročnikov po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, Goriškem in Primorskem in sme že sedaj reči, da je med vsemi slovenskimi časniki najbolj razširjeni list.

„Domoljub“ ne išče nobenega svojega dobička, to kaže s tem, ker je najbolj po ceni med vsemi političnimi slovenskimi časniki, in ker vselej prinaša pol póle berila več, kakor je po svoji obljudi dolžan. — Ob enem pa, ko priporočamo „Domoljuba“, s tem nečemo spodrivati drugih dobrih listov, kakor „Mir“, „Slovenski Gospodar“, „Dolenjske Novice“ itd. in bi bili veseli, da ima vsaka slovenska družina vsaj jednega teh listov naročenega, ker dobrega berila ni nikoli preveč.

Torej prijatelji „Domoljuba“ na delo! — „Domoljub“ se je vestno trudil celo leto, da je vam stregel in vas kratkočasil; na vas je sedaj vrsta, da storite svojo dolžnost, da podpirate sedanjim razmeram prepotreben domač misijon — poštene časnike!

Prijateljem „Domoljuba“ radi na zahtevo določimo brezplačno iztisov lista, kolikor jih potrebujejo za nenaročnike v priporočilo in na ogled.

„Domoljub“ stane za celo leto samo 80 kr. — Naročnina se pošilja z naslovom:

Opravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani.

Gorjé ti, ubogi kmet, gorjé.

Udarec pada za udarcem na ramena ubozega kmeta. On, ki je bil nekdanj trden in imovit, glavna podpora osobito na poljedelstvo navezane Avstrije, on sedaj pada, se pogreza v revščino, ne more zmagovati davkov, boben mu póje okoli hiše, in kmet obupujoč nad svojim stanom, beži iz domovine, kateri je bil vsikdar najzvestejši sin, in hiti v Ameriko, sam ne vé, kam, le s prepričanjem, da hujše se mu ne more goditi, kakor se mu godí na domači zemlji.

Obstoječe narodno-gospodarske razmere, o katerih odločujejo kapitalisti, ki izsesavajo zemljiščnega posestnika, so najhujše razjedajoči strup na telesu kmetijskega stanú. Te razmere je v Avstriji ustvaril židovski liberalizem, smrtno sovražen kmetškemu blagostanju. Po mnogem trudu blagih domoljubov so se židovskemu liberalizmu pri nas odbili najnevarnejši rogovi; pravi zastopniki ljudstva so dvignili glas v državnem zboru za blagor zatiranega obrtnika, rokodelca in kmetovalca; dosegli niso veliko, ker liberalni kapitalisti imajo še vedno mogočen vpliv pri našem postavadajstvu, a nekaj so vendar dosegli.

Kmetje in drugi mali posestniki so vzlasti pogostoma tožili, koliko morajo imeti nepotrebnih troškov pri prepisih v zemljiško knjigo. Vrli poslanci v državnem zboru so dosegli toliko, da je zakon z dne 10. junija 1890 dovolil neko polajšavo. Ta ob-

stoji v tem, da stranka sama lahko domá napravi dotično pismo, pobotnico, odstopno pismo itd., da ji tedaj ni treba hoditi do sodnije ali do notarja, če se vknjižijo taka pisma, katerih vrednost ne preseza napovedanega zneska 100 gld., potem pa da v takih slučajih ni treba legalizirati podpisov pri notarju ali sodniji; — zadostuje, če dva zanesljiva moža kot pričé dotično pismo podpišeta s svojim imenom in priimkom, ter dostavita svojo obrt ali svoj posel, stanovanje in starost s pristavkom, da jima je tisti, katerega podpis potrjujeta, osebno znan. S tem se prihrani posestniku veliko troškov, in ker je morebiti prepisov pod 100 gld. blizu 50%, vidi se, koliko tisoč goldinarjev bi se s tem zakonom prihranilo našemu revnemu posestniku. Kdor je hotel n. pr. sedaj prepisati pet goldinarjev v zemljiški knjigi, plačati je moral troškov blizu 4 gld. 50 kr., torej skoro toliko, kolikor prepisna svota, tukaj pa še ni vračunjena pot, ki tri, štiri ure dolga, velja posestnika najmanj jeden ali dva goldinarja. Torej za prepis pet goldinarjev samih troškov pet, šest, ali celó sedem goldinarjev; po tem zakonu bi dal posestnik samo 7 kr. za kolek. To je velika olajšava vzlasti za revnejše posestnike po deželi in po malih mestih.

Dostavi pa državni zakon, da ta polajšava še le tedaj stopi v veljavo, ako jo potrdi deželni zbor. In tako je prišla ta zadeva pred mnoge deželne

Listek.

Sama smola!

Vesel se je povrnil iz čebelarske razstave v B. mlad čebelar Anton Bumke, ker je ondi kupil zaželjeno matico. Zdela se mu je posebno lepa; da bi jo varno prinesel na dom, vzame prazno škatljico za švedske vžigalice ter pokrovček prevrta z luknjicami. V to hišico spravi matico in ji priloži pet čebel-delavk, da bi ji kakor si je dečko mislil, kratek čas delale na potu. Velike upe si je stavil od nove matice, mislil si je: s križanjem se bo zboljšalo pleme čebel in donašale mu bodo krepkejše tudi več medú. Nekako zadovoljen vtakne škatljico z matico in čebelami v svoj žep, ki si ga je v ta namen napravil pri srajci, in hiti na kolodvor, od koder ima vlak kmalu oditi. V naglici stopi še k nemu svojih znancev v mestu, da mu sporoči svoje veselje ter pri njem napiše veselo novico iz semnja svoji nevesti.

„Kedaj pa misliš domov iti?“ ga vpraša znanec.

„Zdaj z vlakom“, odgovori Anton.

„Za božjo voljo, hiti, sicer bo odšel vlak brez tebe, saj vidiš, da bo zdaj zdaj ura poldne in vlak odide točno ob dvanajstih“. Anton zbeži na kolodvor.

Vratar je odzvonil že tretjič, ko prihiti Anton do vlaka ter urno skoči v odprti voz; mislil je prav hitro napraviti, a ker je bilo v vozu že polno ljudi, stopi nemu na nogo in pade zopet na noge drugih popotnikov. Opravičeval se je, kakor je vedel in znal, toda potni tovariši so se jezili nad njim in slišati je moral očitanje: „Gotovo se je štrkovec vpijanil“.

Bolelo je Antona tako krivično očitanje, saj skoro popolno tešé gre domov, ne pa da bi bil preveč pil, zato se stisne v kot ter prav miren hoče pokazati, da je popolno trezen. Toda sam ne vé kaj, na desni strani pod telovnikom, kjer je imel čebelice, jelo ga je zelo ščipati, peči, z roko si hoče hitro pomagati, a zadene ž njo ob staro ženo, ki je sedela tik njega.

„No še tega se manjka; poprej bi nam bil kmalu polomil noge, sedaj so ti že tudi naše roke na potu“, ga srpo žena zavrne.

zbores, ki so jo seveda, vzlasti kar je po večini konservativnih, vsprejeli v veliko korist revnih posestnikov. Celo liberalni štajarski deželni zastop je soglasno sprejel ta predlog. Tudi pri nas je to predlagal poslanec Pfeifer. In kaj je storil deželni zbor kranjski? — Sram nas je, to svetu naznaniti, boli nas, govoriti resnico. Dr. Tavčar, ki hoče biti nekak vodja slovenskega naroda, imel je poročilo o tej zadevi, in je stvar tako zasukal, kakor da bi bila škodljiva za male posestnike; odrekal je zmožnost ljudem, da bi znali sami sestavljati ta pisma. — Ali niso slovenskih poslancev v zbor poslali posestniki, ki imajo večinoma tudi zemljišče, katerim bi bilo torej breme zelo olajšano? Kdo ima pač pravico, odrekati ljudem zmožnost, sestavljati taka pisma? Ali ni v vsaki občini župnik, učitelj, župan, ali kak drug izobražen zanesljiv posestnik, da bo to izvršil?

Seveda da je šla za Tavčarjem Hribar-Tavčarjeva stranka, žal, da so se slepilnim frazam dali vjeti tudi nekateri drugi poslanci; da so Nemci glasovali proti temu, to ni nič čudnega, Nemci še niso bili nikoli prijatelji našega ljudstva. Tako je prišlo, da je Pfeiferjev predlog padel z 10 proti 21 glasovi.

In tako ne bodo po volji Hribar-Tavčarjevi deležni Slovenci na Kranjskem dobrote državnega zakona. Kar so celó liberalni Nemci do-

volili štajarskim Slovencem, tega liberalni slovenski zastopniki v zvezi z nemškimi niso privoščili ubogemu kranjskemu zemljiškemu posestniku po deželi in po mestih.

Hribar-Tavčarjeva stranka, ki je pripomogla, da se s toliko nepotrebni velikanskimi troški zida v Ljubljani gledišče za Nemce na račun ubogih slovenskih posestnikov, iz katerih vere in poštenja in národnosti se bodo norčevali v novem gledišču, Hribar-Tavčarjeva stranka, ki je hotela ljubljanskim mestnim davkoplačevalcem in deželi Kranjski obesiti na vrat toliko tisočakov za popolno nepotrebno višjo deklško šolo, ta Hribar-Tavčarjeva stranka ni dovolila, da bi se ubogemu slovenskemu zemljiščnemu posestniku prihranili mnogi tisočaki nepotrebni letnih troškov.

Zares: Hudo je, ker je revni posestnik pritiskan po splošnih neugodnih gospodarskih razmerah, hudo je, da slovenske posestnike leto za letom zadevajo silne elementarne nesreče, hudo je, da mu rasejo davki v grozni meri, a najhujše je in obupati mu je skoraj, ker še celó oni, katere je slovenski narod izbral, da zastopajo in branijo njegove koristi, da celó njegovi poslanci delajo v njegov — pogin! In sicer poslanci, ki kričijo pri vsaki priliki, da so národovi odrešeniki, poslanci, ki imajo vedno usta polna same „národnosti“.

To, gospodje prvaki Hribar-Tavčar in tovariši, to je ljudstvu slovenskemu pesek v oči, to je ná-

Anton zarudi, a naenkrat skoči po koncu kakor da je obdivjal.

„Za božjo voljo — kaj pa zopet to pomeni?“ nadaljuje ženica.

„Sram te bodi, da si upaš pijan med trezne in pametne ljudi, kdo te bo prenašal“, vpije nanj star gospod, ki mu sedi nasproti.

„To je vendar od sile“, pristavlja tretji, „skozi okno ga vrzite, tam v jarku je prostor za pijance.“

V tem pa Anton čuti, kakor da bi ga nekaj oklalo, prestrašen seže v žep, sluteč nesrečo. In res. Škatljica s čebelami se mu je strla, ko je padel v voz in nobene čebele ni v njej.

Sedaj ga pa zopet zbode; čebele so ga jela pikati. Anton zaupije ter skoči zopet s sedeža.

„Ali si nor, ali kaj ti je? — Koliko časa bomo pa še morali to trpeti?“ — Tako se čujejo tožbe vse vprek.

„Konduktér! Denite nas v drugi voz, tukaj imamo norega človeka in si nismo življenja varni!“ — vpijejo vse vprek.

„Mir! Mir!“ kliče stari mož. „Dečko, kaj pa je prav za prav tebi.“

„Jaz ne morem več prenašati“, vpije Anton ušle so, vse so ušle in sedaj me koljejo — ves sem že oklan — bežite iz voza, ako ne, bote tudi vi oklani.

„To je cel norec — popolno je ob pamet — konduktér, konduktér!“ . . . kričali so zopet popotniki v vozu.

Pri odprtem vozu se prikaže sprevodnik.

„Precej, precej, smo že na postaji.“ — Vsi tiščé vanj in ponavljajo Antonove besede: Ušle . . . ušle . . . koljejo . . . ter s prstom kažejo na Antona.

„Kaj, ušel je in sedaj vas hoče zaklati?“ pravi sprevodnik, ker se ne razumejo.

„Tako bomo preiskali in prijeli hudodelnika.“

Ko obstane vlak, skočijo vsi popotniki prestrašeni iz voza; načelnik postaje podučen po konduktérju približa se vozu, ukaže vrata zapreti pri vozu, kjer je bil Anton sedaj sam in mu reče:

„Kaj imaš tukaj? Kdo je ušel?“

„Pet jih je bilo, vzdihuje Anton, štiri delavke — toda za te mi ni toliko, pa tudi kraljica je ušla.“

„Kaj, kraljica? Kakšna pa je bila kraljica?“ vpraša načelnik Antona v šali, ker méni, da ima norca pred seboj.

rodni „humbug“ v skrajni meri; državni zakon dovoljuje ljudstvu drobtinice, vi ste mu jo od ust vzeli, ker ste napadali in podrli predlog vrlega poslanca Pfeiferja.

Tukaj ste zopet praktično pokazali, da vas res vodi načelo: Revežu se ne more pomagati. — Tukaj, gospôda, je v nevarnosti slovenska národnost; zemljišče gré na hoben za zemljiščem, požrešna nemška „Südmark“ stega poželjivo svoje kremplje po slovenski zemlji, ubogi slovenski kmet

se vije pod težo davkov in slabih letin; priskočila mu je država na pomoč — a liberalni slovenski prvaki na čelu jim Hribar-Tavčar so slovenskim posestnikom na Kranjskem odrekli to državno pomoč!

Najhujše te je zadelo, ljudstvo slovensko, celó nekateri iz mej onih so te zapustili, so te izdali gmotnemu propadanju, katerim si skazalo svoje zapanje. Zares:

Gorjé, ti ubogi kmet, gorjé!

Kaj je novega po svetu?

Deželni zbori so končali svoje delovanje in državni poslanci so se sošli na Dunaju v državni zbor. V deželnem zboru češkem je bilo veliko govorjenja in prepiranja o češko-nemški spravi, a vse kaže, da iz te moke ne bo kruha. Surovo so se vedli vzlasti Mladočehi, ter najbolj zaslužnega češkega domoljuba, dr. Riegerja, vodjo češkega naroda, imenovali ničvrednega izdajaleca. — Na Češkem imajo prihodnje leto deželno razstavo, katere se pa Nemci ne bodo vdeležili, ker se jim Čehi nočejo podvreči pri pogajanju o spravi. Vsled teh ponesrečenih pravnih poskusov upajo židovski liberalci, da se bodo nekateri sedanji ministri umaknili liberalno-nemškemu možem, kar bi bilo sevêda za katolike in Slovane avstrijske zelo škodljivo. — Na Ogerskem oblastno vladajo liberalni framasoni, izrekli so, da

je vse pravnoveljavno, kar za pravo spozna država da cerkev nima nobene besede; vvesti hočejo zakon brez cerkve, odvzeti duhovnom spisovanje matic, sploh začeti ošiten boj proti cerkvi, katerega skrivaj že dolgo bojujejo. — Na *Italijanskem* so imeli volitve v zbornico, pri katerih je sevêda slavno zmagal mogočni Krispi; kdor ima oblast in denar in na tisoče pokornih uradnikov, tak sevêda lahko zmaga, vzlasti ker se katoliki vsled povelja papeževega ne vdeležujejo volitev, ker nočejo priznati s tem, da so zadovoljni z ropom papeževe države. — Na *Francoškem* je bil v Parizu umorjen ruski general Selivrstov, ki je bil vzlasti nevaren nihilistom-zarotnikom. — Na *Holandskem* je umrl stari kralj Viljem III. Izumrla je ž njim kraljeva rodbina Oranska v moškem rodu. Za mladoletno hčerko je

„Ah, tako lepe, zlate oči je imela in črnkaste, rumeno obrobljene nožice“, odgovarja Anton.

„Lepa kraljica to“, pravi načelnik. „Kakšni so bili pa drugi?“

„Ej, kakor sploh navadne delavke, čebela je čebeli podobna“, reče Bumke.

„Kaj čebele“, pravi vodja, „muhe, muhe ti rojijo po glavi“.

„Ne, po glavi pa ne, rojijo mi le po . . .“

„No le povej, kje ti rojijo?“

„Po — životu . . .“ reče Anton bolj tiho. „Imel sem malo luknjico v žepu, Šotovo so ondi skozi zlezle.“

„Kdo je zlezlel?“ vpraša načelnik.

„No, kraljica matica in štiri delavke.“

„Ha, ha, kraljica in štiri delavke na tako majhnem prostoru ha, ha . . .“

„No, kaj pa zopet vpijete?“ ga vpraša načelnik, ko Anton nanagloma zakriči.

„Joj, joj“, kriči Anton, „jaz ne morem več strpeti.“

Zvonec zazvoni in načelnik odide od voza, stopi k telegrafnemu uradniku, da sporoči na bližnjo po-

stajo, kaj naj storé, da primejo in v varnost spravijo popotnega norca.

Vlak zdrdrá in Anton je sam v vozu. Hitro odpre okno pri vozu, sleče svojo suknjo, tri čebele se med tem oprosté in zleté vesele prostosti skozi okno.

Dve morate še notri biti, zato zavihti suknjo skozi okno, v tem pa zdrdra vlak in predno je vedel Anton, kaj se je zgodilo — suknje več ni bilo nikjer . . .

Anton gleda prestrašen.

„Za božjo voljo, kaj bo, ko pridem tak domov?“ . . .

V tem pa vlak zabrlizga, približal se je na večjo postajo, kjer čaka vse polno ljudij. „Oh, kam se hočem djati“, vzdihuje Anton, „oh koliko ljudij, tu moram iz voza in vse me bo gledalo“.

Precej pride pred vrata njegovega voza konduktér in ž njim dva žandarja.

Glazen smeh vse posili, ko zagledajo Antona golorokega.

„No, kaj si še le vstal, da se še nisi napravil?“ vpraša ga sprevodnik.

prevzela vlado kraljica Ema. — Na *Pruskem* je vlada predložila predlog za preosnovo davkov, vsled katere bodo revnejšim ljudem davki znižani, povišani pa za bogate podjetnike in kapitaliste. Cesar je v

nekem govoru povdarjal, da bodo le oni vojaki v resnici zvesti svojemu cesarju, ki bodo zvesti najvišjemu vladarju v nebesih. — Pač lepe besede iz ust vladarja po milosti božji!

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Zaloga pri Cerkljah, 25. novembra: Ker še nihče ni poročal, naznanjam vam jaz, da smo v Zalogu začetkom tega meseca (5. novembra) dobili duhovnika. Tri leta, odkar je gospod Hiti pri nas umrl, smo ga pogrešali. Toliko večje je bilo veselje, ko smo zvedeli, da pride k nam g. Vinc. Mayr, duhovni svetovalec, poprej župnik na Breznici. Pokanje možnarjev in pritrkavanje zvonov nam je oznanjalo njegov prihod. Postavljenih je bilo več mlajev, dva sta nosila napis: „Z veseljem Vas sprejememo“. Naproti mu je prišla šolska mladina z gosp. učiteljem in mnogimi vaščani. Še večje veselje je bilo v nedeljo ob dopoldanski in popoldanski službi božji.

Znano je, kako je tega gospoda neznan hudodelnik na Breznici po noči napadel. Vsled hudih ran je leva roka močno poškodovana, dva prsta sta popolnoma mrtva. Rane na desni roki so se precej dobro zacelile. Hudo preskušnjo je Bog poslal vrlému gospodu, a on jo možko prenaša. Vdan v voljo božjo nič ne toži, le to obžaluje, da v duhovnem pastirstvu ne more več tako delovati, kakor poprej. Hudodelnik, ki se skriva svetnej pravici, bo pred

„Tukaj pač ni treba nobene preiskave, že vémo, s kom imamo opraviti“, tako sliši Anton da se pogovarjajo zunaj voza.

„S plaščem ga ogrnimo“, pravi eden orožnikov, „pa bo najbolje.“

Anton se je sicer branil žandarjev, a vse ni nič pomagalo, moral je z njimi na stražnico, kjer je sevéda popolno pametno pojasnil, da so ga čebele oklale, da so najbrže popotni ljudje mislili, da jih hoče on zaklati, pove tudi, kako je prišel ob svojo suknjo, na kar ga žandarji tudi spoznajo kot Antona Bumketa. Sevéda je Anton moral na stražnici počakati, da so mu donesli potrebne obleke, predno si je upal domov.

Nevesta pa, ko je zvedela vse to, mu je odpisala, da ga noče, ker bi morebiti z njim imela tudi tako smolo, kakor jo je on imel s svojo kraljico — matico.

„Smola, sama smola!“ tožil je nekaj časa Anton, ni čuda, maticice ni, neveste ni, vse je izgubil.

Ko pa je leto pozneje dobil drugo posebno izvrstno in bogato nevesto, potolažil se je, rekoč: „Ej, tudi smola je včasih dobra!“

Bogom račun dajal. Gosp. V. Mayr naj pa pri nas mnogo let zdrav in vesel vživa zasluženi pokoj. Bog ga ohrani!

Šole sedaj ni v Zalogu, ker je naš učitelj, gospod Vendelin Sadar, nevarno zbolel; previden je bil s svetimi zakramenti za umirajoče. Nekoliko se boljše. Bog mu daj zdravje!

Iz okolice Ljutomerske, 4. novembra. Letino imeli smo, Bogu hvala, povprek dobro. Pšenice bilo je mnogo, isto tako rži; prva velja sedaj 7 gld. 20 kr. za 100 kilo, druga pa 6 gld. Oves bil je lep, podobno tudi ostala jarina. Sena nakosili so obilno povsod, in smo ga lahko posušili. Otave je vsled suše, ki je pritisnila po žetvi, vzrastlo malo. Hajdina je v rasti zaostala, da so jo ponekod zavoljo kratke slame morali pipati, pač pa je bila jako rodna. Koruzi suša v obče ni škodila, le po „prigorih“ jo je občutljivo pekla vročina. Isto se mora reči o „tikvah“ ali bučah. Krompir je precej obrodil; blago je dobro, oblice se skubajo lepo. Prejšnja tri leta so „krompirji“ — mi izraz rabimo v množini — bili skoro za nič; nekateri gospodarji so prišli malone ob seme. Tu in tam so torej kmetovalca okoliščine prisilile, da si je seme od „inod“ oskrbel, kar mu ne bode na škodo. Saj skušnija uči, da jedno in isto seme „sploh“ ali vedno po istih njivah ne rodi, ker ne more dolgo vspehovati, vzlasti velja to gledé krompirja, o katerem pravijo, da moraš po drugo seme iti vsaj štiri ure daleč, ako hočeš s to rastlino na tvoje njivi doseči zopet dovoljen vspeh. Jabolk po našem polji nismo dobili veliko, hruške so pač bile polne. Po goricah so ponekod „jablani“ in „gruške“ bile rodne, a ponekod ni bilo nič, skoravno je drevje krasno cvetelo. Polovnjak jabolk smo prodajali navadno po 10 gld. Poročevalec teh vrstic je tudi v Rádgoni povpraševal za ceno, in tam je sadje veljalo ravno toliko. Vina dobili smo malo, ali kapljica je izvrstna. Štrtinjak prodajajo po 100 gld. in višje, baje tudi že po 200 gld. Trta je najbolj obrodila po onih vinogradih ali, kakor pravimo mi, po „goricah“, kjer so že po tri leta škropili z galico. Dopisnik je svoje „gorice“ — za jezikoslovce bodi povedano, da izraz „gorice“ v množini velja za samo jedno vinico — škropil, njegov sosed je to opustil; vsled tega je listje v prvem vinogradu ostalo zeleno, med tem ko je trta v drugem že bila

suba. Marsikdo je letos rekel, da bo v prihodnje škropil, če bi ravno bilo treba vsaki mesec. Toda ni potrebno, da bi se človek grozil v tolikej meri. Škropiti zadostuje po dva-ali trikrat. Kdor je razven tega vinograd še trikrat okopal, danes ne obžaluje skrbi in dela.

Štajarsko. Deželni poslanci so se zbrali v Gradcu dne 14. oktobra. Ob desetih uri so mil. gosp. knezoškof Mariborski, dr. Napotnik, služili sv. mašo. Potem se je začelo zborovanje. Deželni glavar grof Wurmbrand je pozdravivši poslance omenil, da bo za deželne potrebe v letu 1891 zadostovalo, kakor letos, po 32% deželnih doklad, ali s tem seveda ljudstvu ni mnogo pomagano, ker občinske in okrajne doklade vedno rastejo. Zatem so poslanci deželnemu glavarju v roko segajoč storili obljubo, da bodo svoje dolžnosti spolnovali zvesto in vestno. To mora opraviti vsaki novoizvoljeni poslanec; sedaj so storili za šest let vsi, ker so se letos bile vršile nove volitve v deželni zbor. V sledečih dnevih so si gospodje razdelili delo: jeden odbor je prevzel šolstvo, drugi prošnje, tretji skrb za gospodarstvene in četrti za občinske zadeve, peti za železnice. Poslancev je 60, od teh je 40 „liberalcev“ in samo 20 konservativcev, med zadnjimi 8 Slovencev. Kar posamezni odbori sklenejo, to naznanijo v seji pred vsemi poslanci, da ti sklep odobrijo ali zavržejo ali spremenijo. Naj omenimo nekatere drobtine. Iz deželne blagajnice ima se kupiti grad Švanberg, da ga spremenijo v hiralnico za 200 bolnikov, vse pripravljeno velja 172.000 gld. Iz Konjice skozi Poljčane na Slatino bodo napeljali železnico, ako stroški ne bodo presegali 900.000 gold. Blaznico Feldhof pri Gradcu bodo razširili z 42.500 gld. Kmetiski poslanec Offenlager je predlagal postaviti, naj bi se prepovedalo komur-

sibodi stopati v zakonski stan. Ta predlog je večina zavrgla, ker „liberalcem“ ni všeč taka prepoved. V Mariboru bodo zidali „meščansko šolo“, v Gradcu pa dve. Če je na deželi, recimo, šola s tremi razredi, to v prvi in v drugi razred otroci hodijo po dve leti, v tretjem razredu pa sedijo učenci od petega do osmega šolskega leta. Po mestih si pomagajo tako, da mestna občina skrbi za prve štiri (ali pet) razrede, potem pa še po „liberalnej“ pravici ima pravico zahtevati takozvano „meščansko šolo“ s tremi razredi, katere obiskujejo otroci, dokler šolskih let ne dopolnijo. Stroške za take učilnice trpi deželna blagajnica. Po tej pravici torej meščanom pomagajo staviti šole vsi davkopllačevalci, vzlasti kmetje. Za šolske prostore po deželi morajo občine skrbeti same. Na ta način pa rastejo tudi občinske doklade. Tako potrebuje Hiflava 95%, to je za vsaki goldinar po 95 krajcarjev, Tauplitz 75%, Mürzsteg 80%, Lapuh pri Gleisdorfu 100%, Mürzschlag 70%, Preborje pri Kozjem 120%, Knittelfeld 100%, Eisenerz 100%, Stadl pri Muravi 100%, Eibiswald 125%, Radmer 158% itd. — Okrajno cesto prve vrste iz Radgone v Ljutomer so spremenili v cesto druge vrste. Vrvanvanje Savinje od Mozirja do Celja bo veljalo 150.000 gld., delo bo trajalo leta 1891 do 1893. Po 10% dokladali bodo okrajji: Gornjigrad, Vranska, Šoštanje, Celje; tudi po 10% občine: Prihova, Mozirje itd. do mesta Celje; dežela prevzame 40%, država 40%, ostalo pa bodo pokrili drugi dohodki. Ravnanje Drave od Maribora do Središča bo 1890 do 1894 vsako leto veljalo 15.000 gld. Krapje pri Ljutomeru se želi odlučiti iz občine Cven; slovenski pisano prošnjo bodo rešili še le drugo leto, ker še hočejo preiskovati potrebo ločitve. Poslanci so svoje opravilo končali dne 22. novembra.

Cerkev in šola.

V katakombah.

Bilo je na dan sv. Cecilije. Ta praznik obhaja se v Rima posebno slovesno v starodavni cerkvi onstran reke Tibere, kjer počiva nestrohneno telo te svetnice. Šel sem torej tudi jaz tisti dan tje, da počastim zavetnico cerkvenega petja na kraju, kjer počiva. Videl sem kopalnice, kjer je sprejela mučeniško krono. Še se poznajo cevi, po katerih se je toplica grela, v kateri so jo hoteli zadušiti, pa je vročina ni umorila. Babelj je bil poslan jo usmrtiti, a tudi ta je izgubil pogum pustivši devico krvavečo in na pol mrtvo. Pod velikim altarjem pa počiva. Leta 1599. so odprli njen grob in našli telo čisto nestrohneno, prav tako, kakor so jo položili po smrti. Tedanjemu kiparju Maderni pa je bilo naročeno,

naj izkleshe kip, ki bo popolnoma podoben truplu sv. Cecilije. Še dandanes ga vidiš. Iz belega mramorja je, in zdi se ti, ko ga ogleduješ, da vidiš svetnico samo zavito v snežnobelo haljo. — A ni zmerom sv. Cecilija na tem kraju počivala. Takoj po smrti pokopali so jo zunaj mesta Rima na pokopališče sv. Kalista. Kasneje se je sploh pozabilo, kje da ta svetnica počiva. Papežu Paškalu I. pa je bilo razodeto v sanjah, kje naj iščejo grob sv. Cecilije. Iskali so in našli. Potem pa so prenesli telo svetnice v zgoraj imenovano cerkev.

Ali tudi prvotni grob se je poizgubil. Dolgo časa ga niso mogli najti. Leta 1852. pa ga je opazil de Rossi, poseben preiskovalec grobišč prvih kristijanov. Od takrat tudi prostor prvega počivališča

sv. Cecilije kristijanje v čisljih imajo. — Tudi jaz sem ga hotel videti.

Povem svoj načrt prijatelju in kmalu sva se podála na pot proti mestnemu ozidju. Da bi bila prej na mestu, najameva si voznika. Dobro pol ure sva se tirala, najprej po mestu, potem zunaj mesta po samotni, pusti in prašni cesti. Kar obstoji voz. Na mestu smo. Mnogo ljudstva že stoji tu zbranega v posamnih gruĉah. Vsi imajo jeden namen: hoĉejo v katakombe.

Kaj so katakombe?

To so kraji, kjer so prvi kristijanje pokopavali muĉenike in trupla svojih pokojnih. Na njih grobovih pa so opravljali sluĉbo boĉjo. Paĉ je morala biti tiste dni živa vera v srcih prvih kristijanov, da so tako dolgo pot radi premerili samo da so se vdeležili najsvetejših skrivnosti. Pa zakaj so se zbirali tako daleĉ od mesta, celó pod zemljo k daritvi svete maše? Tako me prašate. Odgovorim vam: zato, ker so bili tu najbolj varni pred zalezovanjem nevernaliko. Varovala jih je rimska postava, katera je velevala, da je pokopališĉe sveti kraj, kjer se ne sme nikogar nadlegovati. Le dvakrat — kakor priĉa cerkvena zgodovina — so udarili za kristijani paganski vojaki tudi v katakombe. Bilo je to pod cesarjem Decijem in Dioklecijanom — takrat, ko so kristijane posebno grozovito preganjali. Takrat je bilo seveda žalostno v katakombah, silno žalostno.

Ali poglejmo, kako je bilo na dan sv. Cecilije letošnjega leta.

Po stopnicah se zavijemo navzdol v votlino. Dnevne svetlobe bolj in bolj zmanjkuje, sveĉe goré ob straneh. Globeje in globeje peljejo nas stopnice. Že smo na dnu. Tedaj pa še nekoliko naprej po razsvetljeni duplini in — na mestu smo. Prostor, kamor smo došli, je podoben veĉji kapelici; danes krog in krog ves v luĉicah. In tam v znoĉji kamenite stene: vse v cvetji in vencih. Med cvetliĉjem pa so postavljene luĉice, ki skrivnostno migljajo in žarno obsevajo sveti kraj. To je prvotni grob sv. Cecilije.

V katakombah smo. Kako se nam srce širi! Kako plava duh na perotih spomina nazaj v davno minole ĉase! Tu se je zbirala ona srĉna ĉeta prvih bojevnikov za vero Kristusovo. Tu so prvi paoeži oznanjevali ĉisto resnico boĉjo svojim poslušnim ovĉicam. Tu so jih svarili pred krivo vero, tu opominjali k srĉnosti, tu jih napajali in nasitovali s telesom in krvi Izveliĉarja! Tu so se ohrabрили nekdanji verniki za poznejše ĉase preganjanja, tu so obetali veĉno zvestobo Njemu, ki je na sramotnem lesu izdihnil svojo dušo za veĉni blagor ĉloveškega rodú.

Da, to je spomina vreden kraj. Zato pa se nikar ne ĉudimo, ĉe ljudstvo iz vseh narodov tako poboĉno poklekujе ob ograji in poljublja zemljo, katere so se dotikali najveĉji priĉevalci Kristusove vere.

Sreĉo sva imela tisti dan s prijateljem. Kakor da bi ga bila klicala, zagledava tik sebe posebnega poznavatelja katakomb, msgr. de Waal. On, ki je že tisoĉerim razkladal znamenitosti tega podzemlj-skega sveta, pelje naju po raznih oddelkih razkladajoĉ pomen posamnih slik, ki se iz najstarejših ĉasov krĉĉanstva tu nahajajo.

Prvi kristijanje — tako nekako je pripovedoval — so verske skrivnosti skrbno hranili; tudi najnavadnejših resnic svete vere si niso upali naravnost naslikati. Vse kar tu vidite, le od daleĉ naznanja krĉĉansko vero. Tu postavim, je Mozes, ki s palico vodo iz zemlje vabi. Pomeni pa sv. Petra, ki v krstni vodi iz Kristusa izvirajoĉo milost boĉjo podeljuje. To je podoba sv. krsta. Tam zopet je znamenje sv. maše in obhajila. Vidite namreĉ trinogato mizo; na njej kruh in ribo, ki je pomenila prvim kristijanom Kristusa. Poleg mize vidite duhovnika v dolgi halji nekdanjih modrijanov. Roke je razpel ĉez darove . . . Zraven imate pomen sv. maše: Abraham daruje Izaka. Tam naprej je znaĉilna podoba sv. obhajila: pomnoženje kruhov in še dalje: nasiĉenje sedmerih apostolov z ribo, ko se jim je Izveliĉar prikazal ob tiberijskem jezeru po svojem vstajenji.

Vsaka ĉrta, vsaka podoba ima svoj poseben pomen.

Zopet smo v kapeli sv. Cecilije. Őujte! Duhovnik je dospel pred grob muĉenice. Krog in krog se ljudstvu razdeljujejo priĉgane sveĉice. Sedaj zapoje: Kyrie eleison! — Vsi navzoĉi odgovoré. In tako na dalje. Sprevod se jame pomikati po duplini. Prvi so že daleĉ naprej, niĉ druzega se ne ĉuje nego votel odmev besedi: Ora pro nobis! V procesiji se ziblremo dalje in dalje. Vsi navzoĉi pojó in odpevajo . . .

Oj paĉ res! Kakor da so se vrnili nekdanji prvi ĉasi krĉĉanstva se mi je zdelo. Neka skrivnostna ĉutila so me navdala idoĉega po onih prostorih, kjer so nekdanj poboĉni kristijanje v slavospvih ĉast dajali svojemu Bogu. O, kaj lože je danes spolnovati svojo versko dolĉnost pri belem dnevu, kakor nekdanj, in vendar kolikrat se je ognejo práv tisti, katerim ne manjka ne ĉasa ne zdravja!

Nepopisljiv je vtis, katerega napravi procesija v katakombah na vernega kristijana.

Vrnili smo se še enkrat nazaj k odprtemu grobu sv. Cecilije. Pogasili smo luĉice, in po stopnicah navzgor pomikali se proti belemu dnevu.

Ali spomin v katakombah se je globoko vtisnil v moje srcé. Nikdar ne pozabim te procesije.

Sedla sva na voz s prijateljem. In hitro naju je vozil voznik proti večnemu mestu.

Ali je skrivnosten ta svet pod zemljo! dejal mi je prijatelj med potom.

Lep si, krasen si Rim s svojimi stoterimi hišami božjimi, ali pod zemljo braniš tako drage spomine, da jih nobena sila ne zbríše iz vernega srca! Da, skrivnosten je ta kraj — sem mu odgovoril.

Večerni mrak naju je spremil v mesto.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Odlikovani konjerejci. (Konec.) V okraju Celjskem: *a)* za kobile s žrebetom: 1. Josip Permozer pri sv. Marjeti, 2. Marija Premšak v Škofljivesi, 3. Josip Košenina v Gomilski, 4. Valentin Metličar pri sv. Vidu, 5. Anton Pikl v Gomilski, 6. F. Cukala v Gomilski, 7. Janez Hrovat pri Celji, 8. F. Špes na Čreti; *b)* za mlade kobile: 1. Matija Strnad v Ljubnu, 2. Josip Pilih v Trnovlji, 3. Blaže Grobelnik v Gotovlji, 4. Franc Osterman v Ornjivesi, 5. Franc Okorn v Škofljivesi, 6. Anton Kočevar v Gomilski, 7. Anton Oevirk v Pirešici, 8. J. Sančič na Ponikvi, 9. Valentin Metličar pri svetemu Vidu, 10. Matija Pencelj pri Vranski, 11. Anton Flakar pri sv. Janžu blizu Gornjigrada, 12. Martin Jernejec v Grajskivesi, 13. Martin Budna v Ljubnu, 14. Jakob Zdolšek v Okrogu, 15. Matija Žuža pri sv. Pavlu blizu Žaleca; *c)* za dvoletne žrebice: 1. J. Belaj v Rakitovecu, 2. Franc Pisanec v Pisovji, 3. F. Puncar v Braslovčah, 4. Anton Kač v Orljivesi, 5. Anton Oevirk v Braslovčah, 6. Miha Vekuš pri Šmariji, 7. Franc Fazarinec v Ornjivesi, 8. Josip

Škorjanec v Dobrinsjivesi; *d)* za jednoletne žrebice: 1. Franc Resnik v Trnovlji, 2. Anton Dreu v Ornjivesi, 3. Miha Ratajec na Stópicah, 4. Marija Premšak v Škofljivesi, 5. Janez Govek v Kókarji, 6. M. Travnar v Kamenčji, 7. Anton Holobar v Orljivesi, 8. Janez Kunst v Ložnici. — *C)* V okraju Brežice: *a)* za mlado kobilu: Franc Podvinski v Blatnu; *b)* za dvoletne žrebice: 1. Ivan Kovačič v Glogovbrodu, 2. Franc Privčič v Starivesi, 3. Franc Urek v Globoku, 4. Franc Novak v Zakotu, 5. Franc Zorčič v Zupelovecu, 6. Ivan Kržan v Globoku; *a)* za jednoletne žrebice: 1. Franc Podvinski v Blatnu, 2. Ivan Vočenk v Loči. — *D)* Pristavek. Za žrebce so bili odlikovani: 1. Vlastelinstvo Turnišče, 2. Alojzij Janžekovič v Sterijancih, 3. Anton Korpar v Oslušoveih, 4. Alojzij Mikl v Ormožu.

Pšenice 100 kilo velja po mestih: Ormož 7 gld. 10 kr., Gradec 8 gld. 30 kr., Maribor 7 gld. 50 kr., Ljubljana 8 gld. 10 kr., Celovec 8 gld. 12 kr., Dunaj 8 gld., Praga 9 gld. 45 kr., Innsbruk 9 gld. 75 kr., Budapešt 8 gld.

Razne novice.

(Knjige družbe sv. Mohorja.) Kakor vsako leto, tako se bode i letos objavila prej ali slej obširnejša ocena o vsebini in obliki posameznih spisov v knjigah družbe sv. Mohorja. Da bodo pa čitatelji imeli vsaj kak pojem o delavnosti te za nas prekoristne družbe in o razsežnosti njenih 48.084 udom razposlanih knjig, mislim, da bi ne bilo odveč, ako bi se gledé na to priobčili ti-le zanimivi računski podatki. Število vseh razposlanih knjig je 288.504. Ako bi te knjige položil podolgoma drugo tik druge, bi potreboval šestnajst ur, da bi to vrsto prehodil; spravil pa bi jih v sobo, ki bi bila nekoliko več nego 4 m dolga, ravno toliko široka in visoka, sevéda bi moral vsak prostorček skrbno porabiti. Vse knjige druga na drugo naložene bi dosegale višino 2019·5 m, torej toliko, kolikor znaša poprečna nadmorska višina Karavank, ali 331 m več, nego je

relativna višina našega gorenjskega Stola. Papir, kar so ga porabili za tisek in platnice, bi razgrnen pokrival 91·564 hektarjev zemlje. Primerjajoč te številke, uvidimo, da je to res velikansko podjetje, kateremu bi težko dobili kaj jednakega v tem oziru, in na katero smemo biti Slovenci ponosni.

(Zima in smrt.) V snegu mrtvega našli so kočljara Alojzija Klančnika iz Repuš pri Slovenjibistrici. Tudi pri Postojni so našli 26letno Marijo Šantelj iz Belska, sirota je zmrznila.

(V Laškem Trgu) je dninar Pavel Valenčak prišel med dva soda tako, da sta ga stisnila za smrt.

(Tepež.) Pri sv. Petru poleg Badgone so se pijani fantje stepli, nekega krojaškega pomočnika so ranili smrtno. Hlapec Jože Koritnik v Starivesi pri Brežicah brez vsakega vzroka z nožem v prsi pehnil mladega Martina Koritnika, da je ranjenec umrl.

(V Celji) je za predsednika okrožnemu sodišču imenovan gosp. dr. Adalbert Gerčer, svetovalec pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani.

(Iz norčije — zares.) Po noči 6. oktobra letošnjega leta vračala sta se v Voitsbergu na Stirskem rudar Josip Arh in 18letni Matija Slabè iz Horjul na Kranjskem, oba vinjena, iz krčme domov. Medpotoma jameta se oba metati, češ, kdo je močnejši; sevèda v početku za šalo. Ker je bil pa Arh vendar-le močnejši in je nekolikrat Slabeta spravil na tla, popade slednjega jeza, potegne nož in Arha štirikrat zabode v prsi, da je nezaveden obležal v krvi sredi ceste. Svojo trdno postavo ima Arh zahvaliti, da ni umrl vsled hudih ran. V soboto se je imel Slabè zagovarjati radi težke telesne poškodbe pred graškim sodiščem, ter je vse priznal, kakor tu povedano. Matija Slabè je bil obsojen na 6 mesecev zopora in vsak mesec trdo ležišče.

(Ponarejalec denarjev.) Ptujskemu okraju pristojni 55 let stari Blaž Simonič, ki ni izvrševal nobenega dela in le po noči odhajal z doma, bil je že dlje časa na sumu, da ponareja papirnat denar. Dne 29. oktobra zvečer so poslali orožnika Žirovnika, da straži okoli hiše, kjer je Simonič prebival. Še le proti 5. uri zjutraj pride Simonič iz hiše ter jo krene po potu proti Mariboru, kamor mu je sledil orožnik. Ko pa Simonič kakih 100 korakov od hiše zagleda orožnika, vrže hitro nekaj v cestni jarek v sneg. Orožnik to stvar pobere in najde tri v papirju zavite steklene ploščice, malo knjižico, v njej pa 6 papirnih goldinarjev, od teh so razun jednega najbrže vsi ponarejeni. Na to so preiskali Simoničevo stanovanje ter so našli več kosov papirja za denar, dokaze, da je sum opravičen. Simoniča so prijeli in ga odvedli v Maribor v preiskovalni zapor.

(Porotne obravnave) pri c. kr. okrožnem sodišču v Novem Mestu vršile so se od 10. do 13. t. m. in so imele naslednji vspeh: V ponedeljek, 10. t. m., bila sta obsojena Franc Legan, šestnajstletni dečko z Rebri, in posestnik Matija Tekavčič iz Žvirča radi hudodelstva uboja, vsak na štiri leta težke ječe. V torek, 11. t. m., bila je od obtožbe zaradi hudodelstva zažiga oproščena Ana Skele iz Leskovca. Zelo zanimiva je bila v sredo, 12. t. m., glavna razprava zoper Mico Jokoš iz Gaberja pri Šentjanži zaradi hudodelstva zavrattnega umora. Skozi in skozi sprijena ženska zavnala je dne 4. junija 1884 svojemu lastnemu bratu Janezu Zajcu mišnice v žganjih, katere mu je bila napravila za zajutrek. Siromak je umrl v grozovitih mukah še tisto noč. Čeravno so ljudje precej ob nenadni njegovi smrti sumili, da mu je utegnila ničvredna sestra zavdati, posegla je pravica še le

letos, po preteku več kot šestih let, po hudodelki. Povod k temu dala je Mica Jokoš nehoté sama, ko je ovadila nekega Lindiča, da je hotel njo in njene otroke otrovati. Ta je v svojem zagovoru navedel take osumljaje proti Mici Jokoš zastran smrti njenega brata, da se je začela proti njej kazenska preiskava, katere je imela naslednji vspeh: Pokazalo se je pri tej preiskavi, kako važno vlogo zavzema tudi v kazenskem postopku kemija: veččaki, učeni profesorji v Gradcu, našli so v kosu kosti, v ostanku obleke in v koščku lesa od mrličeve krste še zdaj sledi mišnice in so to z vso gotovostjo dokazali, kakor so se porotniki pri glavni razpravi na lastne oči strmé prepričali. Krivica prišla je tudi tukaj na dan. Porotniki so M. spoznali krivo in sodišče naložilo je zverski ženski dvajset let težke ječe kot zaslužen kaznen. — Obravnava v četrtek proti Janezu Intiharju zaradi hudodelstva zažiga preložila se je do prihodnjega porotnega zasedanja.

(Volitev občinskega odbora.) Iz Dobrove se nam poroča 25. novembra t. l.: Pri današnji volitvi občinskega starešinstva za dōbo treh let bili so izvoljeni sledeči gg.: Miha Novak, posestnik v Razorah št. 6, za župana; kot svetovalci pa: J. Fr. Seunig, graščak v Bokalcih, Josip Zorc, po domače Malnar, na Dobrovi št. 33, Anton Rotar v Šmartinem št. 7 in France Črne v Kozarjih št. 7, vsi posestniki in vzorni možje.

(Grozna nesreča.) Iz Sveč na Koroškem se nam poroča: Dne 14. novembra t. l. je hotel posestnik Voltej Einspieler, brat župnika in poslanca Einspielerja, v svoji pašti lan sušiti. Lan je bil pa že precēj suh in se je unel iz neznanega vzroka. Posestnik je poskušal ogenj pogasiti, pri tem ga je pa dim skoro zadušil in obleka je začela na njem goreti, da se je brez zavesti zgrudil pri vratih, skozi katere prej ni brž našel izhoda, ker je bila soba z dimom napolnjena. Če bi mu ne bile prihitele na pomoč dve ženski, bi bil revež popolnoma zgorel. Vsled opeklin je umrl čez 36 ur britkega trpljenja, katero je voljno prenašal. Rajniki je bil pošten in vesten gospodar. Pri volitvah je stal zmiraj na naši strani in ni se bal nobene zamere. Zapustil je mlado vdovo in tri otroke. Pogreba se je vdeležilo mnogo žalujočega ljudstva. Bog mu daj večni mir in pokoj! Vsi, ki smo ga poznali, mu bodemo ohranili blag spomin!

(Iz Hrenovic) se nam poroča: Pivčanom in obiskovalcem Nanosa je znana cerkvice sv. Bricija, ki kakor orlovo gnjezdo tiči v strmovitem bregu pod vrhom sivega Nanosa. Pred nekaj časom je bil ta hramček božji od požrtovalnih Strancev čedno prenovljen. Dne 9. t. m. pa bila zadela cerkvico kmalu velika nesreča. V pečinah nad cerkvijo se je utrgal

skaloviti plaz in mogočne, več kubičnih metrov debele skale so se drville navzdol. Ali naval se je čisto nepričakovano ravno tik cerkve izognil zidišča. Ko bi skale zadele v cerkev, gotovo bi bila sésuta in odnešena v dolino. Stranci so jako veseli, da je Bog obvaroval njim jako priljubljenega „svetega Brica“.

(Iz Tinjan.) Začetek posojilnice. Dne 16. t. m., piše „Mir“, se nas je zbralo nad 40 posestnikov, da stvorimo našo novo posojilnico. Počastili so nas č. g. Sakelšek, Lenc, Premru, Mihl in g. urednik H. iz Celovca ter so nam v jasnih besedah razložili namen, delovanje in korist posojilnic. Še ta dan je pristopilo 28 gospodarjev, ki so vplačali deležev za 239 gld. Po dokončanem delu smo se še dolgo v noč zabavali z veselimi slovenskim petjem. Zborovali smo v obširnih prostorih gostilnice pri „Krajcarju“, kjer je jako dobra postrežba in izrekla se je želja, da bi tukaj politiško društvo napravilo kak shod, ker je gostilna sredi treh občin.

(Pijani vol.) Pri nekem posestniku - vinogradniku na Stajarskem so vsaki mesec vino pretakali in prenašali. Pri taki priliki pustili so enkrat za nekaj časa poln škaf rudečega vina pred hišo. Bilo je to poletni večer, ko je kmalu na to izkomatan vol domov pritekel, vesel, da je dokončano težko delo. Žejen pride pred škaf, začne pokušati tekočino, pije, pije in izpije — do dna ter se poda v hlev na svoje mesto. Le malo časa mine in vinski duhovi se začnejo oglašati v volovih možganih; vol začne tuliti, grčati, meče se na tla, odtrga verigo in domači so

bili v silnem strahu, ker jim je prazen škaf naznanil, kaj da se je zgodilo z volom-pijancem. Živnozdravniku, katerega so poklicali, se polagoma posreči, da potolaži volu razburjeno kri. — Toda vol se je pokazal mnogo pametnejšega od ljudij; vpijanil se je samo jedenkrat in še takrat nevedoma; od tedaj pa, ako zagleda škaf pred hišo, gre vselej daleč na okoli v hlev, le da se umakne škafu, ki seveda ni več napolnjen z vinom. — Kaj bodo k temu pač rekli vinski bratci? Kdo je umnejši: vol, ki se enkrat speljan na led, varuje pijače po nagonu, ali človek, ki se stokrat že speljan v kljub razsodni pameti vendar le ne odvadi pijačevanja.

► Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 18. decembra.

Tržne cene v Ljubljani

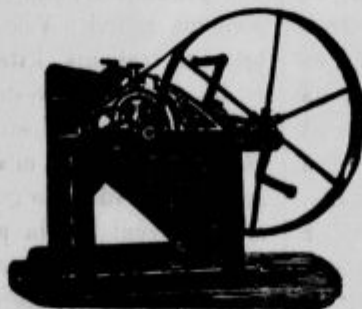
dne 3. decembra.

	gi.	kr.		gi.	kr.
Pšenica, hktl.	6	65	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež, „	4	85	Surovo maslo, „	—	72
Ječmen, „	4	70	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	3	—	Mleko, liter „	—	8
Ajda, „	4	39	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso, „	4	55	Telečje „	—	64
Koruzna, „	5	10	Svinjsko „	—	58
Krompir, „	2	41	Kostrunovo „	—	36
Leča, „	10	—	Pišanec „	—	45
Grah, „	10	—	Golob „	—	15
Fižol, „	8	—	Seno, 100 kgr.	1	61
Maslo, kgr.	—	86	Slama, „	—	1 78
Mast, „	—	68	Drva trda, 4 mtr.	6	60
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „	4	40

Loterijske srečke.

Trst	29. novembra:	17,	42,	9,	69,
Ljubljana	29. novembra:	12,	7,	57,	54,
Gradec	22. novembra:	81,	30,	18,	64,
Dunaj	22. novembra:	54,	27,	88,	32,
Bruno	26. novembra:	36,	25,	32,	58,
Praga	3. decembra:	5,	59,	73,	14,
					61,
					70,
					89,
					19,

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, priprava za odstranjenje peronospere, mlinci za grozdje in sadje, avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izdelane in po tovarniških cenah.

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji. (10—1)

☛ Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. ☚

se priporoča preč. duhovščini, dru-
štvom, trgovcem, občinskim uradom
in slav. občinstvu za vsakovrstna v
tiskarsko stroko spadajoča naročila.

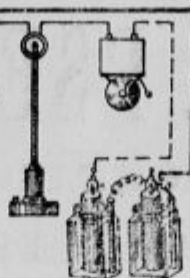
Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

Hišni telegraf

brez telefona
le gld. 4'50

in višje.

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov

so vedno na razpolago.

Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priporoča svojo izborno zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

šteditlnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

(8)

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh vsa
ključarska dela po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poeni in
zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo na Kranjskem največjo zalogo

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo telegrafov in hišnih telefonov v
poljubni dolgoti. Slednja priporoča še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovar-
narjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posest-
nikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovešem zanesljivem
načinu; popravlja tudi že napeljane pohabljenе strelovode, katerih
zanesljivost preizkuša z navlašče za to naročenim „elektrometrom“. (20-16)

pripravljena od lekarja GABR.
PICCOLI-ja v Ljubljani, je
uplívno zdravilo, katero krepi
želodec, mehča, čisti, odpravlja
zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rast-
linstvo spadajočih snovij ter ni nikako
drastično učinkujoče, marveč lahko, de-
lovanje organov urejajoče zdravilo, ka-
tero organizmu kar nič ne škoduje, če
se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja iz-
delovatelj proti poštnemu povzetju v
skatljah po 12 stekleničic za gl. 1'36;
po 24 za gl. 2'60; po 36 za gl. 3'84; po 44 za
gl. 4'28; po 55 za gl. 5'26; po 110 za gl. 10'80; po 550
za 50 gld.

Dobiva se v steklenicah po 10 kr. le v Lju-
bljani v lekarni „Pri angelju“, Dunajska cesta, v
steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in
inozemskih lekarnah. (60-4)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

„Zum gold.
Reichsapfel“

P. PSERHOFER-ja

„pri zlatemu
drž. jabolku“

lekarna na Dunaji,

(10-3)

I., Singerstrasse števil. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Za mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.**, pri nefrankovanj pošiljavi po povz-tji **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoj kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoj se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk **J. Pserhofer** in sicer v **RS** rdeči in **RS** barvi.

Balzam za ozebljine **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nóg, cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tannochinin-pomada **J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinaim itd. 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a**. Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih in inozemskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe.

➤ Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

➤ Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja nego pri pošiljativah s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccolli-ju**.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

➤ varuje trajno ➤ (16-13)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadošča za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zajamčena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomax.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

➤ Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani. ➤

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

➤ Obrazci zastoj. ➤ (15-14)

Kremska gorčica.

Okusno pripravljene izvrstne gorčice velja sodček za poskušnjo 1 gld., sodček 5 kgr. 2 gld. 40 kr., 2³/₄ kgr. 1 gld. 60 kr., 12 kgr. 4 gld. 50 kr. Ženska gorčica, sladka in voljna 2³/₄ kgr. 2 gld. Na veliko razpošilja jako cenó

F. MICHEL

gorčična tovarna Krems N. O.

(5-3)